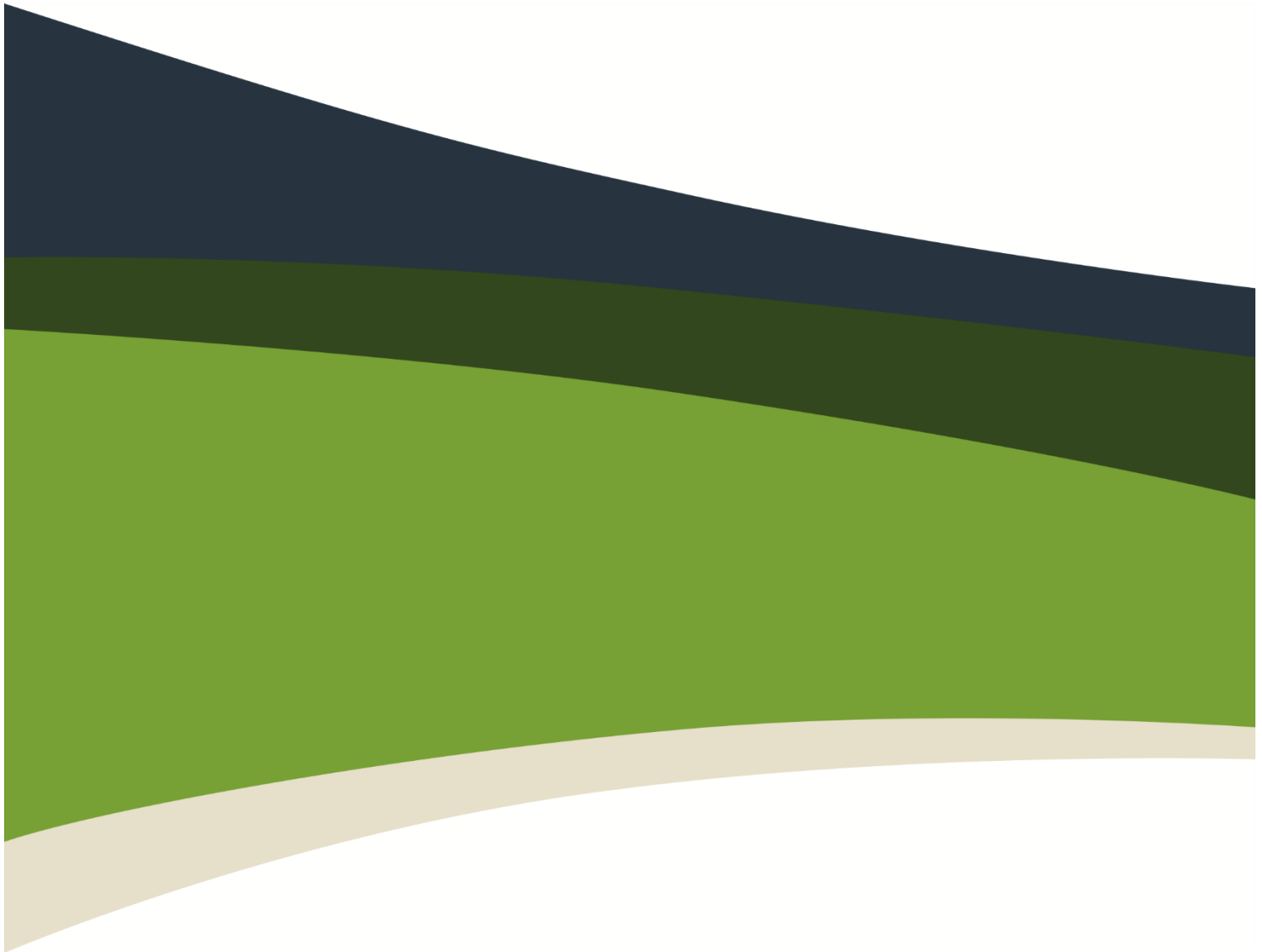

Kadernota 2021-2024

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Begrotingsuitgangspunten	6
2.1	Uitgangspunten voor de ramingen	6
	Ontwikkelingen gemeentefonds	7
2.2.a.	Meicirculaire	7
2.2.b.	Herijking verdeling gemeentefonds in 2022	7
2.2	Aanvullende inhoud begroting 2021-2024.....	8
2.3.a.	Paragraaf Duurzaamheid.....	8
2.3.b.	Prestatie-indicatoren.....	8
3.	Financieel meerjarenperspectief.....	9
3.1	Ontwikkelingen kadernota	9
	Tabel recapitulatie ontwikkelingen kadernota	9
	Actueel begrotingssaldo	10
A.	Autonome ontwikkelingen	10
B.	Loon- en prijsontwikkelingen	12
C.	Nieuw beleid.....	14
D.	Gemeenschappelijke regelingen	18
E.	Overig – Kapitaallasten nieuwe investeringen	19
F.	Keuzes om het meerjarenbeeld sluitend te maken	21
G.	Nieuw saldo meerjarenbeeld na Kadernota	22

1. Inleiding

De kadernota is een belangrijk beleidsstuk van de gemeente. Daarin staat aangegeven welke langjarige plannen er zijn en hoe die betaald worden. De kadernota vormt de start van de jaarlijkse Planning & Control cyclus. De raad stelt het kader op waarmee het sturing geeft aan de op te stellen begroting 2021 door het college van burgemeester en wethouders. In de kadernota wordt aangegeven welke afwegingen er worden gemaakt voor bestaand en nieuw beleid. De kadernota vormt daarmee de basis voor de begroting 2021 die eind dit jaar vastgesteld wordt.

Een gemeentelijke begroting die idealiter meerjarig sluitend is. Het is gelukt om ook in deze kadernota weer een meerjarig sluitend beeld op te leveren, maar hiervoor zijn wel scherpe keuzes noodzakelijk geweest. De financiële ruimte voor Wassenaar is namelijk beperkt. De kaders worden in sterke mate beïnvloed door de volgende ontwikkelingen:

- Afschaffing Precariobelasting miv 2022
- Fors hogere kosten jeugdhulp
- Herijking verdeling gemeentefonds met ingang van 2022

Afschaffen Precariobelasting met ingang van 2022

Het landelijke besluit om de precariobelasting af te schaffen is eerder genomen. Met ingang van 2022 gaat Wassenaar echter de financiële gevolgen voelen. Deze bedragen € 1,8 mln per jaar. Deze € 1,8 mln wordt niet gecompenseerd vanuit andere inkomsten. Vorig jaar is wel besloten om de OZB te verhogen. Deze OZB-verhoging levert ongeveer € 900.000 op, welke gebruikt is om nieuwe voorzieningen voor inwoners te financieren. De nutsbedrijven hebben aangegeven om de afschaffing van de precariobelasting door te zullen rekenen in lagere tarieven voor de inwoners.

Budgetoverschrijdingen jeugdzorg een landelijk budgettair probleem

De huidige kosten voor de jeugdzorg blijven harder stijgen dan begroot. Niet alleen in Wassenaar, maar in heel Nederland. De compensatie vanuit het Rijk is onvoldoende en de kostenstijgingen zijn dusdanig hoog dat deze niet meer door gemeenten in de eigen begroting -redelijkerwijs- opgevangen kan worden. De VNG heeft becijferd dat het gat tussen de rijksmiddelen Jeugd en de landelijke uitgaven Jeugd inmiddels € 1,4 miljard bedragen. Het onderzoek hiernaar (door onderzoeksbureau AEF) loopt nog. Het huidige kabinet wil dat de resultaten van dit onderzoek dienen als inbreng bij de komende kabinetsformatie (na de verkiezingen in maart 2021). Uitsluitend laat dus op zich wachten, maar het onderwerp staat landelijk hoog op de agenda.

Het college maakt zich zorgen over de steeds verder stijgende kosten voor jeugdzorg de komende jaren. Hoewel deze stijging voor een belangrijk deel autonoom is, dient de kostenstijging beheersbaar te blijven voor Wassenaar. In de begroting van 2020 is hiertoe een plan van aanpak opgesteld. Onderdeel hiervan is een taakstelling van € 287.000, te behalen voor de jaren vanaf 2022. We houden nadrukkelijk de vinger aan de pols of deze taakstelling in de jaren 2023 en 2024 verder kan worden opgehoogd. Er is overigens voor deze jaren al sprake van een extra taakstelling van € 287.000, omdat de extra capaciteit voor de uitvoering van het plan van aanpak voor die jaren niet langer is begroot.

Herijking verdeling gemeentefonds met ingang van 2022

In paragraaf 2 van deze kadernota gaan we dieper in op dit onderwerp. De uitkomst van de aangekondigde landelijke herijking van het gemeentefonds is nog niet bekend. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt op basis van eerste aanwijzingen wel vast rekening gehouden met een dalende uitkering. In het eerste jaar wordt rekening gehouden met een daling van € 15,- per inwoner.

Een sluitende meerjarige begroting

Dit college wil vanzelfsprekend een sluitende meerjarige begroting presenteren. Dit is gelukt, met dien verstande dat het tekort op de jeugdzorg vanaf 2022 min of meer buiten kaders is geplaatst

en er een stelpost is opgenomen voor de herijking van het gemeentefonds in 2022, welke lastig te onderbouwen is vanwege de onzekerheden omtrent de besluitvorming hierover. Kortom, de komende tijd spelen er meerdere onderwerpen die financieel van invloed zijn op Wassenaar. De uitkomsten met betrekking tot deze onderwerpen zijn onzeker. Bij de volgende kadernota zullen deze onderwerpen zeker weer een belangrijke rol spelen.

Op weg naar Wassenaar 2030

De gemeenteraad van Wassenaar besloot op 18 juni 2019 om de realisatiekracht van onze gemeente duurzaam te versterken. De ontwikkeling van 6 realisatieaanpakken voor het realisatiedocument "Op weg naar Wassenaar 2030" die op basis van dit raadsbesluit zijn gestart, past hier logischerwijs bij. Wij werken met elkaar aan een veilig, groen en internationaal dorp, dat in beweging is, waarbij we bouwen aan een solide basis, die duurzaam en toekomstbestendig is, waar we denken in mogelijkheden en iedereen meedoet.

Op weg naar Wassenaar 2030 bevat niet alleen de bestuurlijke toekomstvisie maar ook de nieuwe besturingsfilosofie. Er wordt gewerkt naar een integrale en opgavengerichte wijze van werken. De opgaven die in Op weg naar Wassenaar 2030 staan opgenomen, komen grotendeels overeen met de doelstellingen uit het coalitieakkoord. Deze opgaven zijn zoveel als mogelijk en voor zover nu bekend financieel opgenomen in de voorliggende kadernota.

We blijven investeren in Wassenaar

In 2020 is er een uitgebreid investeringsprogramma opgesteld. Deze investeringen zijn inmiddels in ruime mate opgepakt. Ook in 2021 wordt er geïnvesteerd in Wassenaar. De belangrijkste investeringen betreffen de uitvoering van het Beeldkwaliteitsplan Centrum en de investering in de Paauw.

Voor wat betreft overige investeringen wordt een terughoudend beleid gevoerd, omdat de financiële ruimte hiervoor beperkt is. Bovendien is het van belang om voldoende realisatiekracht te behouden om de voorgenomen investeringen zo snel en goed als mogelijk te realiseren. Daarnaast is het college wel voornemens om te kijken of er nog ruimte is om middelen voor leefomgeving en duurzaamheid vrij te maken.

PM-posten

In onderliggende kadernota komen enkele PM-posten voor. De reden hiervoor is dat op dit moment nog niet alle benodigde informatie beschikbaar is, terwijl het onderwerp zich wel manifesteert in 2021. Het college streeft ernaar om deze onderwerpen bij de begroting 2021 verder te hebben uitgewerkt.

Coronacrisis

De onderliggende kadernota en de begroting 2021-2024 komen tot stand in bijzondere omstandigheden. De corona uitbraak leidt tot grote onzekerheden op macro-economische thema's als de economische groei, werkgelegenheid en overheidsfinanciën. De omvang en het effect van de coronacrisis zijn momenteel nog moeilijk te overzien. Dat de effecten er zijn voor inwoners, bedrijven en ook voor de gemeente is duidelijk. Sommige gemeenten overwegen daarom een beleidsarme kadernota of brengen zelfs helemaal geen kadernota uit. De gemeente Wassenaar kiest ervoor juist wel een kadernota uit te brengen om daarmee voor Wassenaar een actueel beeld vast te stellen, waarmee Wassenaar op basis van een actueel beeld kan besluiten over gevolgen van de coronacrisis. Deze kadernota biedt inzicht in het financieel perspectief van de aankomende jaren, op basis van de huidige bekende gegevens en inzichten.

Het lange termijn effect van de coronacrisis is op dit moment onbekend. De kans bestaat dat het virus in 2020 onder controle wordt gebracht en het normale leven, voor zover mogelijk, opgepakt wordt. In dat geval zal het effect van de crisis waarschijnlijk incidenteel zijn en vooral effect hebben op het begrotingsjaar 2020. Veel hangt dan ook af in hoeverre het op 28 mei 2020 door het rijk aangekondigde compensatiepakket van € 566 miljoen voor provincies, gemeenten en waterschappen compensatie biedt voor de gederfde inkomsten en hogere uitgaven voor de gemeente Wassenaar. Wanneer echter nieuwe rijksmaatregelen genomen moeten worden omdat het virus na de zomer opnieuw opblaait, zal het effect op de economie in 2021 en mogelijk ook in de jaren erna veel groter zijn (denk aan hogere uitgaven voor bijstand en armoedeverzoeken en

lagere inkomsten toeristenbelasting). Dit betekent ook dat het een effect heeft op de gemeentefinanciën 2021-2024.

Door middel van afzonderlijke informatiebrieven wordt uw raad geïnformeerd over de Coronacrisis en haar (financiële) gevolgen. Volgens planning is op 23 juni een brief aan de Raad verzonden met daarin ook de verzochte scenario's.

2. Begrotingsuitgangspunten

2.1 Uitgangspunten voor de ramingen

De basis voor de begroting 2021 vormen de begroting 2020 en de financiële gevolgen uit de Voorjaarsnota 2020 die doorwerken in het meerjarenbeeld. Daarnaast zijn enkele algemene uitgangspunten toegepast. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Wij houden voor de begroting 2021 vooralsnog rekening met een loonontwikkeling van 2% van de salarissen.

Voor de compensatie van prijsstijgingen hanteren wij het verwachte indexcijfer van 1,6% voor 2021 dat is gebaseerd op de geharmoniseerde consumentenprijsindex van het CPB.

De ramingen voor de gemeenschappelijke regelingen zijn gebaseerd op de ingediende ontwerpbegrotingen voor 2021 en meerjarenramingen. De begrotingen passeren de raad in het kader van de zienswijze procedures. De begrotingen worden daarna vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Dit kan eventueel nog tot andere bedragen leiden. De baten uit deelnemingen ramen we behoudend, op basis van inzichten uit het verleden, en indien mogelijk, rekening houdend met de gevolgen van de Coronacrisis.

De belastingen, leges en rechten worden in de begroting 2021 verhoogd met het door het CPB verwachte geharmoniseerde consumentenprijsindex cijfer van 1,6%. Met deze verhoging volgen we de algemene prijsontwikkeling. Dit is noodzakelijk om de inkomsten van de gemeente op dit onderdeel op peil te houden om structurele onevenwichtigheid te voorkomen.

Tabel Algemene uitgangspunten

Onderwerp	Begroting 2021	Begroting 2020
Salarissen De salarissen van de griffie en de gemeentesecretaris worden in de begroting van Wassenaar opgenomen. De salarissen van de medewerkers van de werkorganisatie Duivenvoorde worden geraamd in de begroting van Werkorganisatie. De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. De cao-onderhandelingen voor een nieuwe cao vanaf 2021 lopen ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet. Op basis van de gemiddelde loonontwikkeling van de afgelopen jaren schatten we het effect vooralsnog in op 2% met ingang van 2021.	2,0 %	5,0 %
Leveringen derden Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) uit het Centraal Economisch Plan 2020 van het CPB. Voor 2021 bedraagt deze naar verwachting 1,6%. Voorgesteld wordt om deze indexatie niet toe te passen, maar in te zetten als bezuiniging.	0%	1,4%
Subsidies Voor subsidies geldt, net als voor leveringen derden, dat de geharmoniseerde consumentenprijsindex van 1,6% niet wordt doorberekend.	Conform subsidieplan 2021	Conform subsidieplan 2020
Verbonden partijen De ramingen voor de verbonden partijen en deelnemingen gaan uit van de ingediende begrotingen.	ontwerp begroting GR 2021	ontwerp begroting GR 2020

Onderwerp	Begroting 2021	Begroting 2020
Belastingen De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het door het Centraal Economisch Planbureau geraamde inflatiepercentage. Het percentage geraamd in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2020 bedraagt voor 2021 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex).	1,6%	1,4%
Rekenrente Het werken met een vaste rekenrente is met ingang van 2017 volgens het nieuwe BBV niet meer toegestaan. De omslagrente voor 2021 bedraagt na berekening net als in 2020 0%.	0%	0%
Algemene uitkering De algemene uitkering ramen wij in de begroting volgens de meicirculaire. Hier bent u separaat over geïnformeerd.	Meicirculaire 2020	Meicirculaire 2019

Ontwikkelingen gemeentefonds

Voor het gemeentefonds is een aantal onderwerpen op dit moment actueel. Het gaat om:

- a. Uitkomsten van de meicirculaire;
- b. Herijking van het gemeentefonds in 2022;

2.2.a. Meicirculaire

Op het moment van het schrijven van deze kadernota 2021 is de uitkomst van de meicirculaire nog niet bekend. De raad wordt hierover met een aparte informatiebrief geïnformeerd.

2.2.b. Herijking verdeling gemeentefonds in 2022

De verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten gaat aan de hand van een groot aantal indicatoren. Belangrijke indicatoren zijn sociale structuur, regiofunctie, groenareaal en de samenstelling van de bodem.

In de loop der jaren is deze verdeling steeds ingewikkelder geworden. Bovendien bevat de huidige verdeling van het gemeentefonds een aantal scheefheden, met name in het sociaal domein en de wijze waarop de eigen inkomsten van gemeenten worden betrokken. Het takenpakket van gemeenten is veranderd en ook de context waarbinnen gemeenten functioneren, gemeenten werken bijvoorbeeld steeds meer samen in wisselende regionale verbanden. Al deze factoren maakt dat het gemeentefonds toe is aan een actualisatie.

Door het ministerie van BZK is daarom het initiatief genomen om te komen tot een herijking van de verdeling van het gemeentefonds. De verwerking van de herijking in de begrotingen staat vooralsnog gepland voor 2022 en kan aanzienlijke gevolgen hebben voor de begroting van Wassenaar. We hadden deze herijking eigenlijk al in 2021 verwacht, maar dit jaar is tot uitstel besloten, aangezien het rijk meer tijd nodig heeft om te onderzoeken hoe de herijking het beste kan worden vorm gegeven. Bij de informatiebrief over de meicirculaire zal ook informatie over dit onderwerp worden opgenomen.

Enkele factoren die vooral van belang worden in de nieuwe situatie zijn de mate waarin een gemeente een regiofunctie vervult en of een gemeente over de mogelijkheid beschikt om eigen middelen te verwerven.

De manier waarop vanaf 2022 de middelen worden herijkt gebeurt aan de hand van een verdeelonderzoek. Het is de bedoeling van het rijk om de nieuwe verdeelmodellen vanaf

begrotingsjaar 2022 in te voeren, maar het is de vraag of deze planning gehaald wordt mede in het licht van de landelijke verkiezingen in maart 2021.

2.2 Aanvullende inhoud begroting 2021-2024

2.3.a. Paragraaf Duurzaamheid

Er zal worden onderzocht of een paragraaf duurzaamheid toegevoegd kan worden aan de programma-indeling voor de begroting van 2021 en verder

2.3.b. Prestatie-indicatoren

Er zal worden onderzocht of en op welke wijze vergelijkende cijfers voortaan in de begroting en/of de jaarrekening kunnen worden opgenomen.

3. Financieel meerjarenperspectief

Het financieel meerjarenperspectief voor Wassenaar is ingewikkeld. Door een aantal ontwikkelingen, welke ook in de inleiding zijn genoemd, staat de exploitatie onder druk. Een groot deel van het tekort wordt veroorzaakt door de ontwikkelingen van de jeugdzorg. Landelijk is een beeld zichtbaar van grote kostenstijgingen.

Daarnaast zijn er nog enkele andere ontwikkelingen. Onder andere treedt er een nadeel op in de bijdragen van Wassenaar aan de diverse gemeenschappelijke regelingen. Is er lichte stijging van kapitaallasten als gevolg van nieuwe investeringen én is er de wens tot nieuw beleid. Dit laatste onderdeel is de basis geweest om een sluitend begrotingsjaar 2021 op te leveren. Er zijn keuzes gemaakt en er is besloten om oud beleid om te zetten in nieuw beleid. Dit heeft geleid tot het onderstaande meerjarenperspectief. De toelichting op het meerjarenbeeld en de invulling van de ambities staan hieronder beschreven.

3.1 Ontwikkelingen kadernota

Tabel recapitulatie ontwikkelingen kadernota

	Recapitulatie	2021	2022	2023	2024
	Actueel begrotingssaldo	1.940.813	186.622	400.679	537.959
A	Autonome ontwikkelingen	-1.354.520	-1.180.520	-1.155.520	-1.130.520
B	Loon- en prijsontwikkelingen	152.610	152.610	152.610	152.610
C	Nieuw beleid	-441.571	-155.821	-109.821	-109.821
D	Gemeenschappelijke regelingen	-153.173	-222.336	-257.233	-368.672
E	Overig - kapitaallasten nieuw	0	-17.125	-109.292	-109.292
Saldo na kadernota zonder aanvullende maatregelen		144.159	-1.236.570	-1.078.577	-1.027.736

	Opties die worden ingezet om het beeld sluitend te krijgen	2021	2022	2023	2024
F1	Investering gemeentekantoor uit meerjarenbeeld		62.000	62.000	62.000
F2	Inzet huidige Stelpost septembercircularisatie 2019		874.715	788.309	1.124.878
F3	Opnemen nieuwe stelpost tbv herijking verdeling gemeentefonds		-384.000	-512.000	-768.000
F4	Jeugdzorg - inzetten op landelijke compensatie vanaf 2022		398.500	298.500	198.500
F4	Jeugdzorg – taakstelling jeugdzorg		300.000	400.000	500.000
Totaal opties		0	1.251.215	1.036.809	1.117.378

Nieuw saldo kadernota	144.159	14.645	-41.768	89.642
------------------------------	----------------	---------------	----------------	---------------

Toelichting op de tabel

Actueel begrotingssaldo

Jaartal	2021	2022	2023	2024
Startsaldo begroting 2020	1.189.211	224.622	438.679	575.959
Structurele doorwerking najaarsnota 2019	-54.000	-38.000	-38.000	-38.000
Stelpost herijking gemeentefonds	805.602			
Actueel begrotingssaldo	1.940.813	186.622	400.679	537.959

Het actuele begrotingssaldo is gebaseerd op het startsaldo van de begroting zoals opgenomen in de programmabegroting 2020, Begrotingssaldo 2020-2023.

Vervolgens is het structurele effect uit de najaarsnota 2019 hierin gemuteerd. Tot slot wordt de stelpost gemeentefonds, welke is gebaseerd op de septembercirculaire 2019, ingezet in 2021, aangezien de herijking van het gemeentefonds met een jaar is uitgesteld naar 2022.

Het begrotingssaldo laat een sterke daling zien van 2021 naar 2022. Deze daling is het gevolg van het wegvallen van de inkomsten precariobelasting (€ 1,8 mln).

A. Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen	2021	2022	2023	2024
A0 Structurele doorwerking voorjaarsnota 2020	-197.320	-197.320	-197.320	-197.320
A1 Onderzoek PFAS riool	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
A1 Dekking rioolheffing	10.000	10.000	10.000	10.000
A2 Jeugdhulp	-722.500	-698.500	-698.500	-698.500
A3 Beheerplan Vastgoed	-409.700	-409.700	-409.700	-409.700
A3 Beheerplan Vastgoed - taakstelling		50.000	75.000	100.000
A3 Beheerplan Vastgoed - voordeel onderhoud gemeentekantoor v/a 2022		100.000	100.000	100.000
A4 Accountantskosten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
A5 Integrale aanpak Ondermijning	PM	PM		
A Totaal Autonome ontwikkelingen	-1.354.520	-1.180.520	-1.155.520	-1.130.520

A0. Structurele effecten voorjaarsnota

De financiële gevolgen van de voorjaarsnota 2020 voor de jaren 2021 en verder zijn opgenomen in één regel. Voor de inhoudelijke toelichting van de afzonderlijke posten wordt verwezen naar de voorjaarsnota.

A1. Onderzoek PFAS riool

Sinds juli 2019 gelden er tijdelijke regels voor de hoeveelheden PFAS in de grond. Deze regels beschermen mens en milieu en zorgen ervoor dat bouwprojecten door kunnen gaan. In het najaar van 2020 verwacht de Rijksoverheid nieuwe normen vast te stellen. PFAS is een verzamelnaam voor meer dan 6.000 verschillende poly- en perfluoralkylstoffen. PFAS kunnen risico's hebben voor de gezondheid en vervuilen zijn voor het milieu. PFAS is alleen te onderzoeken in laboratoria en werkt hierdoor kostenverhogend (ca. 16%). De kosten kunnen gedekt worden uit de rioolheffing.

A2. Jeugdhulp

Zie ook de uitgebreide toelichting in de bijlage van de Voorjaarsnota.

Korte samenvatting:

De belangrijkste oorzaak voor de gestegen kosten voor jeugdhulp, betreft de gestegen kosten voor Zorg in natura jeugd (ZIN). De kosten voor jeugd via ZIN zijn de afgelopen jaren gestegen. Daarnaast zijn de regionale tarieven jeugdhulp ZIN 2020 in de overbruggingsovereenkomsten geïndexeerd met de rijksbijdrage OVA. Dit betekent een stijging van 4,9% ten opzichte van de tarieven in 2018 en 2019. In totaal wordt rekening gehouden met een stijging van € 663.058.

Daarnaast zijn er nog enkele kleinere verschillen. De ontwikkelingen persoonsgebonden budget (pgb) dalen licht met € 30.000. De overige individuele voorzieningen jeugd laten naar verwachting een voordeel zien van € 75.000.

Bij de Gecertificeerde Instellingen (GI's), t.w. jeugdbescherming en jeugdreclassering wordt in het kader van de ontwikkelde verbeterplannen uitgegaan van vermindering van de caseload en indexatie van de tarieven. De financiële consequenties daarvan zijn een toename van de kosten van € 32.460 in 2021 (€ 24.000 incidenteel en € 8.460 structureel).

De regionale tarieven voor jeugdhulp gedwongen kader 2020 zijn, net als de eerder genoemde Zorg in natura jeugd (ZIN) geïndexeerd met de rijksbijdrage OVA van 4,9% ten opzichte van de tarieven in 2018 en 2019. In totaal wordt rekening gehouden met een stijging van € 131.942.

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen verwachten we m.b.t. de kosten jeugdhulp voor 2021 in totaal een bedrag van € 722.500 bij te moeten ramen. In de jaren erna daalt dit bedrag naar € 698.500, aangezien het incidentele bedrag van € 24.000 uit het verbeterplan GI's dan wegvalt.

A3. Beheerplan Vastgoed

Op 2 juni 2020 heeft het college het nieuwe beheerplan Vastgoed 2021-2024 vastgesteld. De raad wordt nog afzonderlijk geïnformeerd over de gevolgen hiervan.

De vaststelling van een Beheerplan 2021-2024 is noodzakelijk voor het in standhouden van de gehele gemeentelijk vastgoedportefeuille. Een deel van de portefeuille is niet aan verandering onderhevig en heeft het label Kernportefeuille. Een ander deel van de portefeuille is wel aan verandering onderhevig en heeft het label Strategische portefeuille. Als gevolg van het actualiseren van het beheerplan vastgoed 2021-2024 neemt het benodigde onderhoudsbudget toe. Dit betreft een toename van de meerjaren onderhoud component als gevolg van het terugplaatsen van Burmanlaan gymzaal (€ 27.000) en Raadhuislaan 22 (€ 93.000) in de kernportefeuille. Daarnaast toename van meerjaren onderhoud component Sterrenbad (€ 204.000), diverse overige locaties (€ 28.000) en toename van storing- en contractonderhoud (€ 20.000). Tenslotte de vorming van calamiteitenbudget ten behoeve van in standhouden van de strategische portefeuille (€ 38.000 incidenteel voor vier jaar).

Vanaf 2022 is er een structureel voordeel van € 100.000 als gevolg van het dubbel opnemen van onderhoud gemeentekantoor in de kadernota 2020.

Daarnaast wordt er vanaf 2022 een oplopende taakstelling opgenomen met als doel de beheerkosten te verlagen door het afstoten van vastgoed.

A4. Accountantskosten

In 2019 is voor de accountantsdiensten voor 2020 en 2021 een nieuwe overeenkomst aangegaan. Als gevolg hiervan stijgt het benodigde budget voor accountantskosten met € 25.000.

A5. Integrale aanpak Ondernijning

De komende jaren staat de bestrijding van georganiseerde ondernijnde criminaliteit hoog op de agenda van alle ketenpartners. De aanpak vraagt om lokale regie en bovenlokale samenwerking,

regionaal ondersteund door het RIEC. Binnen de lokale gemeentelijke organisatie wordt voor een integrale aanpak een kernteam samengesteld, bestaande uit accenthouders vanuit de diverse operationele en beleidsp portefeuilles (afdelingen en teams). Aan de hand van de 22 aanbevelingen uit de door het RIEC opgestelde quickscan over de bestuurlijke weerbaarheid van de gemeente zal dit kernteam voorstellen uitwerken, met name gericht op het versterken van de bestuurlijke informatiepositie en het versterken van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid. In samenhang hiermee zullen financiële middelen nodig zijn. Over de omvang hiervan bestaat pas duidelijkheid aan de hand van de nader uit te werken voorstellen en de bestuurlijke keuzes die op basis daarvan worden gemaakt.

B. Loon- en prijsontwikkelingen

Loon- en prijsontwikkelingen		2021	2022	2023	2024
B1	Indexatie 1,6% (prijscompensatie)	-187.000	-187.000	-187.000	-187.000
B1	Indexatie 1,6% (prijscompensatie) - niet toekennen	187.000	187.000	187.000	187.000
B2	Indexatie belastingen	208.687	208.687	208.687	208.687
B3	Cao-ontwikkeling 2% (looncompensatie)	-303.000	-303.000	-303.000	-303.000
B3	Dekking compensatie gemeentefonds	303.000	303.000	303.000	303.000
B4	Vergoeding politieke ambtsdragers	-16.500	-16.500	-16.500	-16.500
B4	Dekking compensatie gemeentefonds	16.500	16.500	16.500	16.500
B5	Bijdrage uitvoeringskosten W&I	-56.077	-56.077	-56.077	-56.077
B	Totaal loon- en prijsontwikkelingen	152.610	152.610	152.610	152.610

B1 Indexatie 1,6% (prijscompensatie)

Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) uit het Centraal Economisch Plan. Voor 2021 bedraagt deze 1,6%. Voorgesteld wordt om de indexatie niet toe te kennen en hiermee een besparing te realiseren van € 187.000.

B2 Indexatie belastingen

De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het door het Centraal Economisch Planbureau geraamde inflatiepercentage. Het percentage geraamd in het Centraal Economisch Plan (CEP) bedraagt voor 2021 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Deze post wordt ingezet ter dekking van het saldo van de begroting 2021 e.v.

B3 CAO-ontwikkeling (looncompensatie)

De salarissen van de griffie en de gemeentesecretaris worden direct in de begroting van Wassenaar opgenomen. De salarissen van de medewerkers van de werkorganisatie Duivenvoorde worden geraamd in de begroting van de Werkorganisatie. De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. De cao-onderhandelingen voor een nieuwe cao vanaf 2021 lopen ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet. Op basis van de gemiddelde loonontwikkeling van de afgelopen jaren, gecorrigeerd voor het effect van Corona, schatten we het effect vooralsnog in op 1% met ingang van 2021. Daarnaast wordt rekening gehouden met een verdere verhoging van 1%, als gevolg van hogere pensioenpremie. Deze CAO-ontwikkeling van 2% is neutraal opgenomen ten laste van het gemeentefonds. Hiermee betreft het een neutrale post in de kadernota. Bij de onderhandelingen om te komen tot een cao worden de loonkosten namelijk structureel verwerkt in de budgetten in het gemeentefonds. Dit gebeurt op basis van de cao voor Rijksambtenaren. De jaarlijkse ontwikkeling van het gemeentefonds wordt bepaald door de normeringssystematiek. Wij stellen voor de middelen die als gevolg van de cao voor Rijksambtenaren aan het gemeentefonds worden

toegevoegd in te zetten als dekking voor de stijgingen van de salarislasten als gevolg van een cao-akkoord voor gemeenten.

B4 Vergoeding politieke ambtsdragers

De salarissen van de griffie en de gemeentesecretaris worden in de begroting van Wassenaar opgenomen, evenals de bezoldiging van wethouders, burgemeester en raads- en commissieleden. Voor de griffie en de gemeentesecretaris geldt de cao-gemeenten. De bezoldiging van politieke ambtsdragers van gemeenten wordt op grond van het rechtspositiebesluit voor decentrale politieke ambtsdragers jaarlijks geïndexeerd. Voor beide categorieën is de ontwikkeling voor 2021 nog niet bekend. Voor wat betreft de indexering van vergoedingen voor politieke ambtsdragers houden we voor 2021 rekening met een stijging van 1,5 %.

Gemeenten worden op basis van de cao voor Rijksambtenaren via de algemene uitkering gecompenseerd voor de stijging van salarislasten van ambtenaren en bestuurders. Wij stellen voor de middelen die als gevolg van de cao voor Rijksambtenaren aan het gemeentefonds worden toegevoegd in te zetten als dekking.

B5 Bijdrage uitvoeringskosten Werk & Inkomen

Met betrekking tot het samenwerkingsverband Werk en Inkomen wordt voor 2021 voor de reguliere uitvoeringslasten en de lasten voor sociale recherche en leerplicht een stijging verwacht van in totaal € 56.077. Deze stijging is het gevolg van de gekozen verdeelsystematiek en de toegepaste inflatiecorrectie.

C. Nieuw beleid

Nieuw beleid		2021	2022	2023	2024
C1	Beeldkwaliteit centrum WS proceskosten	-160.000	-100.000		
C1	Dekking reserve grote projecten	160.000	100.000		
C2	Kleine verkeersmaatregelen en adviezen	-20.000	-20.000		
C3	Bestemmingsplan Havengebied	-80.000			
C3	Dekking reserve grote projecten	80.000			
C4	Continuering subsidie Warenar	-59.670	-30.000		
C4	Ddekking algemene reserve	59.670	30.000		
C5	Cultuureducatie	-10.821	-10.821	-10.821	-10.821
C6	Onderhoud en Beheer Kunstcollectie	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
C7	Verstevigen voorveld	PM	PM	PM	PM
C8	<i>Decentralisatie Beschermd Wonen in 2022 (geen bedragen)</i>		PM	PM	PM
C9	Telefonisch WWZ-loket	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
C9	Telefonisch WWZ-loket - dekking door interne verschuiving	90.000	90.000	90.000	90.000
C10	Aanpassing eigen bijdrage WMO	-86.500	-86.500	-86.500	-86.500
C10	Aanpassing eigen bijdrage WMO -twee jaar uit reserve SD	86.500	86.500		
C11	Capaciteit - progr. team SSA Opgave gericht werken	-200.000			
C11	Capaciteit - inzet reserve bestuurskracht	150.000			
C12	Capaciteit - tijdelijke inzet op knelpunten	-348.250	-112.500		
C	Totaal nieuw beleid	-441.571	-155.821	-109.821	-109.821

C1. Beeldkwaliteit centrum WS proceskosten

De detailhandel staat onder druk. Grote ketens, maar ook kleine zelfstandige winkeliers vertrekken uit het winkelstraatbeeld door concurrentie en de vernieuwde economie. Het centrum van Wassenaar vraagt om aanpassing aan de nieuwe tijd. Om de strijd aan te gaan voor een gezond dorpshart voor Wassenaar is er een visie opgesteld die inzet op een duidelijk concept: Landgoed aan Zee. Het winkelgebied wordt geconcentreerd in een winkelhaak. Er komt meer aandacht voor de lokale middenstand en er komt meer ruimte voor wonen. Winkeliers verenigen zich. Het parkeerbeleid wordt aangescherpt en verbeteringen in de buitenruimte worden ingezet. De huidige inrichting dateert uit de jaren '90 en daarmee wordt het hoog tijd dat gemeente Wassenaar haar huiskamer opnieuw stoffeert. Investeren in een fris en authentiek straatbeeld bevordert de bezoeken en doorbreekt de vicieuze cirkel van teloorgang. De inrichting moet meer uitnodigen voor verblijf. Een langer verblijf betekent meer uitgaven. Op 22 januari 2019 heeft de gemeenteraad het beeldkwaliteitsplan Centrum Wassenaar als streefbeeld voor toekomstige ontwikkelingen vastgesteld. Aansluitend hierop is met een projectgroep bestaande uit pandeigenaren, winkeliers, het centrummanagement, inwoners en de gemeente een schetsontwerp, een voorlopig ontwerp en een concept definitief inrichtingsplan opgesteld. Voor het realiseren van het definitief inrichtingsplan is rekening gehouden met €75.000 aan proceskosten. Gelet op de opgave die er ligt, en een Integraal gebiedsgerichte aanpak kent, in combinatie met een realistische risicocalculatie en een geschatte inflatie in de periode van de start tot de daadwerkelijke realisatie, is een aanvullend bedrag van €260.000 benodigd. Voorstel is om dit bedrag te dekken vanuit de reserve grote projecten.

C2. Kleine verkeersmaatregelen en adviezen

In Wassenaar is jaarlijks een budget voor verkeerszaken beschikbaar van € 35.000, waarvan circa € 15.000 nodig is voor het dekken van jaarlijks terugkerende kosten zoals verkeerstellingen en

abonnementen. Het restantbudget is te gering om ook (kleine) verkeersmaatregelen en adviezen uit te dekken. Daarom wordt voorgesteld het budget op te hogen met € 20.000. Daarmee wordt bereikt dat sneller kan worden geacteerd op verzoeken vanuit het bestuur en de samenleving voor (kleine) verkeersmaatregelen en adviezen.

C3. Bestemmingsplan Havengebied

Voor de opwaardering van het havengebied is in 2018 gestart met een inrichtingsplan en een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het Havengebied. Dit traject is echter niet afgerond. Met initiatieven als de ijsbaan, vernieuwde plannen voor woningbouw aan de Havenkade, het burgerinitiatief voor een deel van de gemeentewerf en het verzoek om de viskiosk te mogen vernieuwen en uitbreiden zien we dat een nieuw bestemmingsplan dat voldoende flexibiliteit in zich heeft een belangrijke basis is voor initiatieven die kunnen bijdragen aan de opwaardering en ruimtelijke kwaliteit van het havengebied. Voorstel is om het benodigde bedrag van € 80.000 te dekken vanuit de reserve grote projecten.

C4. Continuering subsidie Warenar

In de vergadering van de raad op 28 januari 2020 is de motie over subsidie Stichting Beheer Warenar - SBW Ingediend door D66, VVD, Lokaal Wassenaar! en CDA aangenomen. Met de motie wordt het college opgedragen om de continuering van de subsidie tot de zomer van 2022 te bezien bij de Kadernota 2021-2024. Eerder was in de programmabegroting 2019 een bezuiniging op de subsidie aan de Warenar per 2021 opgenomen. Aangezien de motie niet gedekt is, wordt voorgesteld deze middelen te onttrekken uit de algemene reserve.

C5. Cultuureducatie

Scholen in het primair onderwijs nemen deel aan het Cultuurmenu Den Haag van de Stichting gezamenlijke projecten Haagse Musea. De gemeente draagt hier aan bij. Daarvoor werd door het primair onderwijs gebruik gemaakt van het aanbod van de Cultuureducatiegroep in Leiden. De landelijke deelregeling Cultuureducatie met Kwaliteit wordt met ingang van 2021 verlengd. Het huidige budget voor cultuureducatie is niet toereikend om aan deze matchingsregeling deel te nemen. Dit geldt ook voor een eventuele verlenging van de deelname aan het Haagse Cultuurmenu.

C6. Onderhoud en Beheer Kunstcollectie

De gemeente Wassenaar beschikt over een kunstcollectie waar de gemeente trots op mag zijn. Om de collectie in goede staat te kunnen (blijven) onderhouden en toegankelijk te maken voor een breed publiek heeft de gemeente zich laten adviseren over hoe de gemeente dit het best kan doen. Daarbij is geadviseerd om over te gaan tot een splitsing van de collectie gericht op uitbesteed beheer en beperkte afstoting. Om hieraan blijvend vorm te kunnen geven zijn structurele middelen nodig. In haar vergadering van 21 april 2020 heeft het college van B&W besloten om bij de vaststelling van de kadernota een definitief besluit te nemen over het structurele bedrag voor het jaarlijks onderhoud en beheer van de kunstcollectie door een externe partij.

C7. Verstevenigen voorveld jeugd

De afgelopen periode is de aandacht uitgegaan naar de transitie en de verdere inrichting van het jeugdhulpstelsel. Nu richt de aandacht zich steeds meer op de doorontwikkeling hiervan. Om lokaal meer sturing te geven aan jeugd, is duidelijk dat de focus zich meer moet richten op de toegang, lichte jeugdhulp en preventie. Er volgt overleg met alle betrokken partijen wat nodig is aan maatregelen en wat dit vraagt aan eventuele investeringen.

De omvang van de financiële gevolgen is op dit moment nog niet in te schatten. Aangezien dit geen autonome ontwikkeling betreft, maar nieuw beleid, wordt dit onderdeel niet gepresenteerd bij het eerder gepresenteerde tekort Jeugdhulp.

C8. Decentralisatie Beschermd Wonen in 2022

Per 2022 worden de taken op het gebied van Beschermd Wonen doorgedecentraliseerd van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. Vanaf dat moment is Wassenaar zelf verantwoordelijk voor nieuwe cliënten Beschermd Wonen. In de regio H5 wordt samengewerkt om gezamenlijk tot een goed proces voor de doordecentralisatie te komen.

Landelijk wordt eind 2020 een beslissing genomen over het objectief verdeelmodel. Op basis van dit verdeelmodel wordt inzichtelijk welk bedrag Wassenaar vanaf 2022 krijgt voor Beschermd Wonen en kunnen er regionaal en lokaal afspraken gemaakt worden.

C9. Telefonisch WWZ-loket

Continueren van het telefonisch WWZ loket voor de toegang tot het jeugd- en het volwassen domein dat 5 dagen per week, 8 uur per dag bereikbaar is en waar iedere beller en mailer adequaat geholpen wordt. Daarmee geeft de gemeente uitvoering aan haar wettelijke taak voor de adequate toeleiding naar -en toegang tot de jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Dit zorgt voor een laagdrempelige, eenduidige toegang tot de dienstverlening en voor een goede bereikbaarheid van gemeente en maatschappelijke partners binnen het sociaal domein.

Informatie en advies voor alle inwoners – helder, op maat gesneden en voor het grijpen – werkt preventief en zal op termijn druk op 'dure' maatwerkvoorzieningen verminderen. Daarnaast zorgt een gezamenlijk telefonisch loket - voor en door - meerdere partners voor een verbetering van de dienstverlening. Inwoners en professionals kunnen elkaar via 1 loket vinden.

Vanaf 2017 is het telefonisch WWZ loket uitgevoerd voor de gemeente Wassenaar en Voorschoten. Gemeente Voorschoten heeft gekozen voor een 'eigen' telefonisch loket. Vanaf 1 januari 2020 heeft Wassenaar daardoor ook een zelfstandig telefonisch WWZ loket. Door expertise en lokale kennis is het loket effectiever, maar de kosten voor Wassenaar zijn wel hoger.

Beperkte openingstijden zijn geen optie, omdat daarmee voorbij wordt gegaan aan wettelijke bepalingen en regionale afspraken. Beperkte kwaliteit (lees: niveau en certificering medewerkers) is geen optie omdat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd hiervoor vastgestelde richtlijnen hanteert. Efficiëntie wordt wel bereikt door de telefonische en digitale toegang integraal op te pakken. In 2018 is na een motie in de raad een toezegging gedaan te komen tot de inrichting van een Sociale kaart Wassenaar. De uitvoering van de telefonische dienstverlening en het lokale onderhoud en beheer van de sociale kaart wordt met ingang van 2021 integraal opgepakt.

Het benodigde extra budget voor het WWZ-loket wordt gevonden door inzet van budgetten uit gerelateerde taakvelden. Het is per saldo een neutrale ontwikkeling voor het meerjarenbeeld.

C10. Aanpassing eigen bijdrage WMO

De eigen bijdrage voor WMO-voorzieningen is structureel te hoog geraamd. Daarnaast wordt met de wijziging van de verordening op de WMO voorgesteld het abonnementstarief voor vervoersvoorzieningen af te schaffen. Dit heeft een daling van de eigen bijdrage tot gevolg. Per saldo is het effect structureel € 86.500 nadelig. Voorgesteld wordt om dit nadeel de eerste twee jaar (2021 en 2022) te dekken door middel van een onttrekking uit de reserve Sociaal Domein.

C11. Capaciteit – programmateam Strategische adviseurs – opgabegericht werken

De strategische adviseurs zijn voor 33% van hun tijd beschikbaar voor een nieuwe taak; strategische advisering van de portefeuillehouders en het inrichten van het opgabegericht werken. Voor de overige tijd pakken zij reguliere taken op voor het uitvoeren van de strategische agenda.

Dekking voor de extra kosten van het uitvoeren van de nieuwe taak (€ 200.000) is in 2021 voor het grootste deel voorzien door middel van een onttrekking van € 150.000 uit de reserve versterken bestuurs- en realisatiekracht. Hierna is de reserve leeg. Vanaf 2022 moet het uitvoeren van de nieuwe taak budgetneutraal worden uitgevoerd, wat betekent dat door een andere manier van werken andere taken niet meer of minder intensief worden uitgevoerd.

C12. Capaciteit – tijdelijke inzet op knelpunten

Als gevolg van de financiële onzekerheden in het meerjarenbeeld worden er geen structurele capaciteitsuitbreidingen in deze kadernota doorgevoerd. Er zijn wel enkele incidentele uitbreidingen toegekend om tijdelijk knelpunten op te lossen. Hiermee wordt invulling gegeven aan het raadsbesluit van 18 juni 2019 om de realisatiekracht van Wassenaar te versterken.

Het gaat dan om advisering en werkzaamheden op het gebied van verkeer, waarbij invulling gegeven kan worden aan regionale samenwerkingen en lokale en regionale projecten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een planmatige aanpak van CO2 reductie op het gebied van verkeer, fietsveiligheidsplan, kleine verkeersmaatregelen zoals Hogenboomseweg en aanpak scholen in relatie tot verkeersveiligheid.

Ten aanzien van de uitvoering van de woonvisie kan in 2021 en deels in 2022 voldoende inzet worden gepleegd om de wettelijke taken op te pakken. Daarnaast zijn we als gemeente vertegenwoordigd in de regio.

Op het gebied van duurzaamheid wordt invulling gegeven aan regionale samenwerkingen, regionale projecten, het uitvoeren van de energietransitie (RES, LES, Transitievisie warmte) en de verduurzamingsopgave.

Met betrekking tot sport nemen de taken toe. Het gaat om structureel werk rondom BTW teruggave voor sport, sportstimulering om preventie in het sociaal domein te bevorderen het herzien van oude contracten rondom sportvoorzieningen. Met de extra inzet kan er tijdelijk uitvoering gegeven worden aan het sportakkoord, kan sportstimulering ingezet worden en kunnen er onderhoudsvraagstukken rondom sportaccommodaties opgepakt worden.

Tot slot nemen de werkzaamheden voor de uitvoering van de Wmo toe. Deze werkzaamheden nemen toe omdat de aantallen toenemen en omdat de werkzaamheden complexer worden. De aantallen nemen toe door de steeds grotere vergrijzing en door het langer zelfstandig thuis wonen van ouderen maar ook door nieuwe doelgroepen die meer thuis gaan wonen zoals GGZ klanten of gehandicapten. De doelgroep beschermd wonen komt met ingang van 2022 naar de gemeente. De genoemde doelgroepen hebben een complexere zorgvraag die daardoor meer tijd kost om te indiceren en te monitoren.

Om de hoeveelheid wachtende inwoners op een Wmo voorziening te beperken en hiermee de dienstverlening aan een kwetsbare groep inwoners te verbeteren wordt er tijdelijk extra capaciteit ingezet.

Op basis van signalen dat er meer capaciteit nodig is o.a. door het toenemen van het aantal vergunningaanvragen, is binnen het domein Ruimtelijke Ordening een benchmark-onderzoek gestart. Indien de onderzoeksresultaten daartoe aanleiding geven, komt het college bij de begroting voor 2021 hier nog op terug.

Reserve grote projecten

Er worden geen structurele capaciteitsuitbreidingen doorgevoerd in deze kadernota. Echter, er is wel capaciteit nodig voor het uitvoeren van projecten. Deze capaciteit wordt gedekt vanuit de reserve grote projecten. Het college wil ook de komende tijd deze reserve inzetten om de benodigde inzet op projecten te kunnen dekken. Het gaat dan om de ruimtelijke projecten, zoals de sporthal, gymzaal, de Paauw en de projecten uit het investeringsplan, maar ook om de projecten uit het IHP (onderwijsgebouwen). Om de reserve grote projecten de komende tijd voldoende te voeden wordt voorgesteld om opbrengsten van verkoop vastgoed in de reserve grote projecten te storten.

Uit de reserve grote projecten worden incidenteel middelen beschikbaar gesteld om capaciteit te vergroten, bijv. capaciteit voor projecten in het kader van het IHP worden op deze wijze gefinancierd.

D. Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen		2021	2022	2023	2024
D1	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	-9.962	-9.962	-9.962	-9.962
D2	Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	-1.115	-1.115	-1.115	-1.115
D3	GGD & Veilig Thuis	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
D4	Omgevingsdienst Haaglanden	-8.697	-8.697	-8.697	-8.697
D5a	Avaalex	-593.053	-766.053	-905.053	-1.057.053
D5b	Avaalex - Dekking uit afvalstoffenheffing	593.053	766.053	905.053	1.057.053
D6	Regionaal inkoopbureau Jeugd (H10)	-4.425	-4.425	-4.425	-4.425
D7a	Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV)	33.337	139	-13.859	-115.298
D7b	WODV - vrijval stelpost gevolgen paspoortdip	-72.828	-90.100	-90.100	-90.100
D8	Veiligheidsregio Haaglanden	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
D9	GR Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)	9.517	-9.176	-30.075	-40.075
Totaal gemeenschappelijke regelingen		-153.173	-222.336	-257.233	-368.672

De conceptbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn voor zienswijze aangeboden aan de raad. De bijdragen uit de conceptbegrotingen zijn het uitgangspunt voor de kadernota.

Het college realiseert zich dat de conceptbegrotingen van een aantal gemeenschappelijke regelingen een relatief forse stijging van de deelnemersbijdrage laten zien. Wij zullen in regionaal verband blijven inzetten op het voorkomen van stijgende kosten. Daarnaast kijkt het college in samenspraak met de raad of er keuzes mogelijk zijn, bijv. in de beperking van afname van diensten van Avaalex, om daarmee de kostenstijging te beperken.

Aanvullende toelichting kostenstijging Avaalex

De kostenstijging bij Avaalex van € 593.093 in 2021 komt deels voort uit 2020. In 2020 was er al sprake van een structureel verschil tussen de begroting Wassenaar en de begroting Avaalex 2020 van € 377.000. In de voorjaarsnota is dit verschil incidenteel gerepareerd, dus alleen voor het jaar 2020. De structurele reparatie vindt plaats in de kadernota, aangezien dan direct een koppeling gemaakt kan worden met de afvalstoffenheffing. Bovenop het effect uit 2020, laat het jaar 2021 een kostenverhoging zien van ruim € 200.000. Deze twee effecten bij elkaar tellen op tot de forse verhoging van € 593.093 in 2021.

E. Overig – Kapitaallasten nieuwe investeringen

Overig		2021	2022	2023	2024
E1	Kapitaallasten - nieuwe investeringen	0	-17.125	-109.292	-109.292
E	Overig	0	-17.125	-109.292	-109.292

Investeringsplanning 2021 - 2024						
	Investering/kapitaallasten	Totaal investering	2021	2022	2023	2024
E1-A	De Paauw	11.700.000		0		v/a 2025
E1-B	Uitvoering Beeldkwaliteitsplan	2.315.000			-77.167	-77.167
E1-C	Vervanging Bruggen	35.000		-875	-875	-875
E1-D	Vervanging Hofcampbrug	650.000		-16.250	-16.250	-16.250
E1-E	OVL Kabelnet	450.000		0	-15.000	-15.000
E1-F	Verduurzaming Vastgoed	PM		PM	PM	PM
E1-G	Vervanging van wegen	3.000.000				v/a 2025
E1-H	Vervanging beschoeiingen Waterbouwkundige werken	35.000				v/a 2025
E1-I	Groene Zone Wassenaar	8.750.000				nvt
E1-I2	Investeringsbijdragen derden/subsidies GZW	-8.750.000				nvt
E1 J	Warenar	0				
	Totaal kapitaallasten Investerings	18.185.000	0	-17.125	-109.292	-109.292

E1A. De Paauw

Eerder is besloten om De Paauw in eigendom te houden. Als gevolg van deze keuze zal de binnenzijde gerestaureerd moeten worden en daarmee aangepast aan de tijd. Daarnaast zullen de parkeervoorzieningen en de afronding van het park middels restauratie van de tuinornamenten afgerond moeten worden.

Op 19 mei 2020 is door de raad door middel van amendement besloten om uit te gaan van een variant waarbij de Paauw wordt ingericht als volwaardig bestuurscentrum. Deze variant brengt een investering met zich mee van € 11,7 mln. Eerst volgen er nog quick scan en aanvullende onderzoeken, vandaar dat op dit moment er vanuit wordt gegaan dat de investering in de periode 2022 tot en met 2024 wordt uitgenut en de gevolgen voor de exploitatie (het saldo van kapitaallasten en huidige en nieuwe overige exploitatielasten) vanaf 2025 in de begroting moeten worden opgenomen.

E1B. Uitvoering Beeldkwaliteitsplan

De detailhandel staat onder druk. Grote ketens, maar ook kleine zelfstandige winkeliers vertrekken uit het winkelstraatbeeld door concurrentie en de vernieuwde economie. Het centrum van Wassenaar vraagt om aanpassing aan de nieuwe tijd. Voor de inrichting van het centrum heeft de raad € 350.000 beschikbaar gesteld. Hiermee kan een eerste stap gezet worden. Voor het eigentijds en toekomstbestendig maken van het centrum is een aanvullende investering van € 2.315.000 noodzakelijk. Hiermee kan het centrum de kwaliteitsslag maken die noodzakelijk is om een toekomstbestendig winkelgebied te realiseren. Zeker gelet op de situatie omtrent de Coronacrisis die het economische hart van Wassenaar zwaar getroffen heeft.

E1C. Vervanging Bruggen

Vervanging van bruggen conform beheerplan bruggen 2016-2020. Eind 2019 is bij een inspectie een houten brug in park de Paauw geconstateerd welke nog geen onderdeel vormde van het areaal. De fiets- voetgangersbrug verkeert in slechte onderhoudsstaat en moet daarom in 2021 vervangen worden.

E1D. Vervanging Hofcampbrug

Eind 2019 is bij een visuele inspectie van de brug op de Hofcampweg schade geconstateerd. Daarop volgend is een technisch onderzoek uitgevoerd waarin is geconstateerd dat er in het beton een chemische reactie plaats vindt waardoor het beton gaat uitzetten en inwendig gaat scheuren. (alkali-silicareactie (ASR)). De constructie wordt hierdoor verzwakt en de draagkracht verminderd. Hierdoor wordt er een lastbeperking ingesteld van 45 ton. De constructie zal steeds verder worden aangetast waardoor het advies is om de constructie op korte termijn te vervangen. Voor 2020 is daarvoor een voorbereidingsbudget gevraagd van € 50.000. De vervanging van de brug is op basis van kengetallen geraamd op € 650.000.

E1E. Openbare verlichting (OVL) Kabelnet

Het kabelnet van de openbare verlichting is eigendom van de gemeente Wassenaar. In 2019 is in drie wijken waar regelmatig storingen van de openbare verlichting voorkomen het kabelnet onderzocht. Hier is geconstateerd dat het kabelnetwerk vervangen moet worden. Een globale raming van de werkzaamheden komt neer op een bedrag van € 450.000. Voorgesteld wordt om in 2020 de vervangingen voor te bereiden en in 2021/2022 krediet beschikbaar te stellen om deze vervanging uit te voeren. Van het overige deel van het kabelnetwerk is de kwaliteit nog niet in beeld en zal deze de komende jaren verder in beeld worden gebracht.

E1F. Verduurzaming Vastgoed

Eind 2019 is een rapportage opgesteld waarbij indicatief een doorrekening is gemaakt voor twee uiterste scenario's:

- 1) Wet en regelgeving: het treffen van maatregelen die minimaal vereist zijn vanuit de huidige wet- en regelgeving
- 2) Energieneutraal: maatregelen op basis van het ambitieniveau energieneutraal

Een plan van aanpak waarin beide scenario's zijn opgenomen wordt uitgewerkt. Naar verwachting wordt dit in de tweede helft van 2020 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. In deze kadernota zijn nu geen bedragen hiervoor opgenomen.

E1G. Vervanging van wegen

Conform het beheerplan wegen wordt de investering jaarschijf 2024 hier opgevoerd.

E1H. Vervanging beschoeiingen Waterbouwkundige werken

Om een goede doorstroming van de watergangen te borgen worden beschoeiingen aan het einde van de levensduur vervangen. Dit betreft jaarschijf 2024.

E1I. Groene Zone Wassenaar

Vanwege de projectlocatie Valkenburg (5000 woningen op de voormalige vliegbasis) wordt er een aantal ingrepen in het landschap voorgesteld.

E1J. Warenar

Na besluitvorming door de raad in januari 2020 wordt nu de haalbaarheid onderzocht van continuering van het theater programma en behoud van de dorpsfunctie door afstoting van het gebouw onder toevoeging van woningbouw.

F. Keuzes om het meerjarenbeeld sluitend te maken

	Opties die worden ingezet om het beeld sluitend te krijgen	2021	2022	2023	2024
F1	Investing gemeentekantoor naar achteren schuiven in meerjarenbeeld		62.000	62.000	62.000
F2	Inzet huidige Stelpost septembercirculaire 2019		874.715	788.309	1.124.878
F3	Opnemen nieuwe stelpost tbv herijking verdeling gemeentefonds		-384.000	-512.000	-768.000
F4	Jeugdzorg - inzetten op landelijke compensatie vanaf 2022		698.500	698.500	698.500
Totaal opties		0	1.251.215	1.036.809	1.117.378

F1. Schrappen investering gemeentekantoor

In verband met het onderzoek naar de Paauf wordt de investering in het gemeentekantoor uitgesteld tot na 2023. Hiermee valt deze investering uit het meerjarenbeeld.

F2. inzet huidige Stelpost septembercirculaire 2019

Dit betreft het inzetten van de huidige stelpost welke gevormd is op basis van de septembercirculaire 2019. Deze stelpost is inclusief het doortrekken van de incidentele middelen voor Jeugd (€ 280.000).

F3. Opnemen nieuwe stelpost tbv herijking verdeling gemeentefonds

Er wordt een nieuwe stelpost gevormd ten behoeve van het opvangen van de gevolgen van de herijking van verdeling van het gemeentefonds. Bij het vormen van de stelpost is uitgegaan van de reeks € 15, € 20 en € 30 per inwoner negatief effect voor Wassenaar. Pas in december 2020 wordt uitsluitsel verwacht over de herijking. Er wordt in eerste instantie uitgegaan van een negatief effect van € 15,- in 2022, aangezien het staand beleid is van BZK (de laatste 20 jaar), dat het negatieve, dan wel positieve effect van herijking maximaal € 15,- per inwoner per jaar mag bedragen. De negatieve inschatting voor Wassenaar is op dit moment gebaseerd op het negatieve effect voor Wassenaar van de verwachte aanpassing van de OZB-maatstaf.

F4. Jeugdzorg - inzetten op landelijke compensatie vanaf 2022

De VNG heeft becijferd dat het gat tussen de rijksmiddelen Jeugd en de landelijke uitgaven Jeugd inmiddels € 1,4 miljard op jaarbasis bedragen. Het onderzoek hiernaar (door onderzoeksbureau AEF) loopt nog. Het huidige kabinet wil dat de resultaten van dit onderzoek dienen als inbreng bij de komende kabinetsformatie (na de verkiezingen in maart 2021). Uitsluitsel laat dus op zich wachten, maar kan voor nu als aanleiding worden gezien om de in deze kadernota opgevoerde hogere kosten voor jeugdzorg vanaf 2022 niet mee te laten tellen in het saldo en dus te neutraliseren.

G. Nieuw saldo meerjarenbeeld na Kadernota

	Nieuw saldo kadernota	2021	2022	2023	2024
	Meerjarenbeeld	144.159	14.645	-41.768	89.642

Het is in deze kadernota gelukt om een sluitende meerjarenbegroting op te leveren. Om deze sluitende begroting te kunnen presenteren zijn keuzes gemaakt welke onder andere zichtbaar zijn in een zeer beperkt saldo nieuw beleid vanaf 2022. Daarnaast spelen er landelijk meerdere ontwikkelingen die gevolgen zullen hebben voor Wassenaar en zijn we daarboven op geconfronteerd met de Coronacrisis. De boodschap is dan ook dat de onderliggende kadernota een actueel beeld geeft, maar zeker geen vaststaand beeld voor de komende jaren. De financiële situatie in Wassenaar vraagt dan ook continue aandacht de komende tijd.

Motie OZB-verhoging dd. 30-10-2019

Op 30 oktober 2019 is naar aanleiding van de toen aangekondigde OZB-verhoging, een motie aangenomen, waarin het college wordt verzocht om in de kadernota 2021 opnieuw in overweging te nemen op basis van voortschrijdend inzicht of en in hoeverre van de voorgenomen verhoging OZB in 2022 kan worden afgezien. Gelet op het huidige gepresenteerde saldo begrotingssaldo inclusief de genoemde financiële onzekerheden, acht het college het op dit moment niet opportuun om af te zien van de voorgenomen OZB-verhoging.